

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 8. De sexto officio Concionatoris, seu bono exemplo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

blandinunt Auditoribus, sicut & à quibusdam manuum agi-
rationibus, similibusque moribus indecentibus. Dixi parum tar-
di: ut quis sibi temperet à gestibus quibusdam abbreviatis &
collectis, qui magis occupant oculos, quam animum movent.
Ita Salesius, quibus addi potest, quod alii etiam circa dispo-
sitionem corporis observandum putant, dum hortantur, ut
status sit erectus & cellus, non moveatur corpus modò ad
hoc, modò ad illud latus, sed in medio plerumque quietum
teneatur, vultusque sit graviter latus, & mansuetudinem
præferat, nisi Circumstantiæ variationem requirant; Bra-
chia ab initio per aliquod tempus quiesca teneantur, tum
dextra pro rei necessitate moveatur; sinistra tamen nunquam
sola movenda est, nisi eum aliquid contemnitur; utraque
manus movenda est, cum affectus incalescunt.

§. VIII.

De sexto officio Concionatoris, seu
bono exemplo.

Sicut Paterfamilias in mensa ita suis Convictoribus cibos
dividit, ut sibi etiam aliquam bonam partem de iisdem re-
tineat, idque duplici fine facit. Primò, ne, si Convictores
videant, ipsummet non gustare cibos oppolitos, suspicentur,
eos bonos non esse, atque adeò ipsi etiam abstineant. Secun-
dò, ut ordinatam erga se ipsum charitatem exerceat, atque a-
deò propriam etiam vitam & corpus conserveat & augeat; ita
ob eosdem etiam fines Concionator, vel maxime studere de-
bet, ut doctrinam, quam aliis persuadere cupit, prius ipse
practicando degustet, sicque exemplum Servatoris sui se-
quatur, qui cepit facere & docere, ut Evangelium testatur.

Primò ergo bonæ vitæ exemplo præluceat debet propter
propriam salutem; quid enim proderit illi, si alios lucretur,
& seipsum perdat? an non similis erit candelæ aliis lucenti,
& seipsam consumenti? columnis lapideis, quæ viatoribus
viam ad patriam ostendunt, quam ipsæ nunquam ambulant?
an non talibus aliquando dæmones cum ludibrio obijciunt
illa ad Christum à Judæis prolata verba; *alios salvos facit, se-
ipsum non potest salvum facere*; nimirum non frustra Christus
dixit Apostolis & Concionatoribus; *Vos estis lux mundi*; in-
dicare

dicare nempe voluit, ita illos illuminare debere alios, & calefacere, ut ipsi de sua luce & calore nihil amittant; hinc cum ipso aliquando prædicante exurgens mulier diceret: *Beatus venter, qui te portavit; mex eam correxit, dicens; quin imò Beati, qui audiunt Verbum DEI, & custodiunt illud*, quasi diceret, non ideo Concionatorem esse Beatum, quia benedixit, sed quia quæ benedixit, bene vivendo efficaciter confirmavit, meruitque Epitaphium illud suo sepulchro inscribi, quod quidam Concionator omnibus Sacerdotibus commune esse voluit.

*Siste gradum Viator,
Christianus Gottlieb hîc jacet:*

Qui vixit, ut dixit;

obiit, ut vixit;

vivit, ut obiit.

id est,

In & cum Domino.

*Aspice, & fac secundum Exemplar, quod tibi ab
eo monstratum est.*

Alioqui meritò timere potest, ne in illo verificetur illa tremenda vox sancti Chrysostomi in cap. 23. *Math. Bene docendo, & malè vivendo instruis D E V M, quomodo te debeat condemnare.*

Secundò etiam propter Auditorum salutem studere debet bonæ vitæ & exemplo; nam, ut rectè sanctus Laurentius Justinianus de Concionatore loquens ait: *dabis voci tuæ vocem virtutis, si, quod suades, prius tibi persuasisse cognoscaris; validior operis vox est, quàm oris, fac, ut loqueris.* Hinc DEUS Israël saluator præcepit, ut Milites Gedeonis non tubæ tantum, sed etiam lucernâ instructi essent, indicare scilicet volens, non sufficere doctrinam, nisi etiam vitæ exemplum jungatur, id quod eleganter sanctus Paulus ad Corinth. 12. significavit dicens: *Si linguis hominum loquar, & Angelorum, Charitatem autem non habeam, factus sum sicut æs sonans & cymbalum tinniens, quod solo videlicet sono alios ad pietatem vel alios affectus excitat, ipsum autem nihil de his participat; imò tales plerumque in aliis quoque exiguum fru-*

Atum faciunt; quomodo enim sperare potest, se aliis sobrietatem, castitatem, liberalitatem persuasurum, qui quotidie hospitia frequentat, concubinam habet, & sordide pecunias corradi. *Delicatus Magister est*, inquit S. Hieronymus, *qui pleno ventre de ieiunio disputat; accusare avaritiam & Latro potest, Sacerdotis Christi, os, mens, manusque concordent.* Atque utinam tantum non prodesse, & non graviter etiam nocerent Auditoribus. Certè sanctus Gregorius lib. 10. moralium cap. 1. non dubitat, tales Mulieri, quæ Filium vigilans nutrebat, & dormiendo oppressit, comparare; ita namque & Prædicator malus doctrinas educat, & moribus occidit, unde meritò S. Augustinus in Epistola quâdam, similem Concionatorem sic alloquitur: *Exaudi te ipsum, immanissime Doctor, quid mihi lingua aurea, & cor ferreum? Sanctus Ioannes Baptista non lucens tantum, sed ardens erat lucerna, quia ut bene sanctus Bernardus advertit, est vanum, lucere tantum, tantum ardere parum, ardere & lucere perfectum, ut adeò meritò sibi quisque Concionator illa sancti Pauli ad Timoth. 2. verba applicare debeat: sollicitè cura te ipsum, probabilem exhibere DEO, Operarium inconfusibilem, rectè tractantem Verbum DEI, & iterum cap. 2. ad Titum: In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum & irreprehensibile, ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis.*

§. IX.

Monita quædam generalia Concionatori observanda.

PRimò ante omnia illam Servatoris sententiam sibi ob oculos ponat: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba* Matth. 10. nam utraque hæc doctrina insignes illi & peritiles ad suum officium rectè administrandum doctrinas subministrabit; & prudentia quidem serpentina docebit, caput seu finem Concionatori summo semper studio esse defendendum, qui est pascere Auditores cibo Verbi DEI, atque adeò omnem laborem & industriam in concionibus adhiberi solitum huc unice esse dirigendum; Columbina verò

D 2

simplici-